

Estratègia catalana de millora de la compra pública

Generalitat de Catalunya
Departament d'Economia i Hisenda
**Direcció General
de Contractació Pública**

Estratègia catalana de millora de la compra pública

ÍNDEX

ESTRATÈGIA CATALANA DE MILLORA DE LA COMPRA PÚBLICA.....	2
I. INTRODUCCIÓ.....	3
1. <i>Marc normatiu</i>	4
2. <i>Antecedents</i>	5
3. <i>Dades</i>	7
4. <i>Motivació</i>	10
II. DIAGNÒSTIC.....	13
III. EIXOS D'ACTUACIÓ	14
<i>Eix 1. Contractació pública àgil i eficaç</i>	14
<i>Eix 2. Compra pública eficient de béns i serveis de qualitat</i>	14
<i>Eix 3. Utilitzar la contractació per fer polítiques públiques</i>	14
<i>Eix 4. Contractar amb integritat i transparència</i>	15
<i>Eix 5. Compra pública amb dimensió territorial</i>	15
IV. OBJECTIUS OPERATIUS I ACCIONS	17
<i>Eix 1. Contractació pública àgil i eficaç</i>	17
<i>Eix 2. Compra pública de béns i serveis de qualitat</i>	20
<i>Eix 3. Utilitzar la contractació per fer polítiques públiques</i>	23
<i>Eix 4. Contractar amb integritat i transparència</i>	27
<i>Eix 5. Compra pública amb dimensió territorial</i>	30
V. APROVACIÓ, EXECUCIÓ I SEGUIMENT	34

I. INTRODUCCIÓ

La contractació pública ha tingut una evolució important en els darrers deu anys i ha esdevingut un instrument de política econòmica molt rellevant. Des d'una visió tradicional de la contractació pública com a activitat centrada en l'adquisició de béns i serveis i en la realització d'obres per a les administracions públiques d'acord amb el principi de l'oferta més econòmica, s'ha convertit, pel volum econòmic, per la transversalitat i per l'impacte que té en el benestar de les persones, en una eina estratègica al servei de les polítiques socials, de la innovació i de la sostenibilitat. No és estrany, doncs, que la contractació pública ocupi un lloc destacat en el marc de les polítiques europees per fomentar el creixement econòmic sostenible, intel·ligent i integrador.

D'altra banda, la permeabilitat de la compra pública per incorporar valors socials i objectius com l'ètica, la integració i la inserció social i laboral, la sostenibilitat, la recerca o la igualtat de gènere, i el canvi de paradigma en la conceptualització de l'eficiència entesa no com a preu més barat sinó com a millor relació preu-qualitat, fan de la contractació pública un instrument important també de canvi i transformació social, econòmic i polític. Aquesta visió, però, no pot deixar de banda la necessitat de sotmetre l'activitat contractual a un estricte control legal i financer, tant intern com extern, a la rendició de comptes i a l'aplicació rigorosa dels principis de transparència, publicitat i integritat.

L'aplicació d'aquests principis i el foment de l'accés de les pimes i de les entitats de l'economia social i solidària a la contractació pública han centrat en gran part el model de contractació pública de la Generalitat de Catalunya i del seu sector públic en els darrers anys, que s'ha desenvolupat a través de diversos acords de govern, codis, instruccions i documents de bones pràctiques, i d'una activitat continuada de seguiment i de supervisió de la contractació pública que ens permet disposar de dades estadístiques i fiables i d'informació de qualitat que deixen constància de les millores i de les fites aconseguides fins ara.

Així mateix, la Generalitat de Catalunya s'ha dotat d'un sistema corporatiu de contractació electrònica integral constituït per diferents elements que garanteixen tant una tramitació interna dels expedients de contractació rigorosa i transparent, com la informació a tercers, la publicitat i la concurrència mitjançant l'ús d'instruments propis, com el Gestor electrònic d'expedients de contractació, el Registre públic de contractes, el Registre electrònic d'empreses licitadores i classificades, la Plataforma de serveis de contractació pública i les eines d'e-Licita que s'hi integren –el Sobre digital i l'oferta telemàtica–, que també s'ofereixen a les entitats locals.

Per afrontar els nous reptes econòmics del futur, com la necessitat d'evolucionar cap a un nou model d'economia productiva, potenciar la innovació tecnològica, millorar la competitivitat de les empreses, incorporar l'economia circular o la transició ecològica a les compres públiques, actualitzar el marc de col·laboració publicoprivada en la provisió dels béns i serveis públics, reforçar i professionalitzar les estructures de compra pública internes i, sobretot, impulsar la reactivació econòmica per pal·liar els efectes negatius de la recent crisi d'emergència sanitària per la COVID-19 i l'actual situació bèl·lica a Ucraïna, cal una reflexió sobre el marc contractual present, per poder extreure tot el potencial de la contractació pública, com a eina econòmica efectiva i estratègica, i assenyalar els objectius de futur. L'aprovació dels fons NextGenerationEU són, en aquest àmbit, una finestra d'oportunitat que impulsarà la contractació pública cap a aquests nous reptes, i que

ajudarà a transformar-la perquè assoleixi un model de contractació eficient, estratègic i innovador.

Amb aquesta finalitat, l'Acord de Govern 55/2020, de 31 de març, pel qual s'aproven els objectius i el contingut mínim del l'Estratègia catalana de contractació pública, encarrega a la Direcció General de Contractació Pública l'elaboració d'aquesta Estratègia, que ha de traçar el camí que ha de seguir la contractació pública de la Generalitat de Catalunya i el seu sector públic i dels ens locals i el seu sector públic per als propers quatre anys.

1. Marc normatiu

La Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, preveu, a l'article 334, que les comunitats autònomes puguin elaborar la seva pròpia estratègia de contractació. Aquesta ha de ser coherent amb l'estratègia que aprovi l'Estat, la qual, d'acord amb el mateix article, ha de tenir com a objectius:

- ➔ Combatre la corrupció i les irregularitats en l'aplicació de la legislació sobre contractació pública
- ➔ Incrementar la professionalització dels agents públics que participen en els processos de contractació
- ➔ Promoure l'eficiència econòmica en els processos d'obtenció de béns, serveis i subministraments per al sector públic, estimulant l'agregació de la demanda i l'ús adequat dels criteris d'adjudicació
- ➔ Generalitzar l'ús de la contractació electrònica en totes les fases del procediment
- ➔ Utilitzar les possibilitats de la contractació pública per donar suport a polítiques ambientals, socials i d'innovació
- ➔ Promoure la participació de les pimes en el mercat de la contractació pública

L'estratègia de contractació pública de l'Estat ha de tenir un horitzó temporal de quatre anys, i comportarà, com a mínim, l'anàlisi de dades, la millora de la supervisió de la contractació, l'anàlisi dels mecanismes de control de legalitat en els procediments d'adjudicació, l'elaboració de manuals de bones pràctiques i la promoció de la professionalització de la contractació pública.

Per la seva part, el Parlament Europeu ha aprovat la Resolució de 4 d'octubre de 2018, sobre el paquet de mesures de l'estratègia de contractació pública, de conformitat amb les directives de contractació pública i concessions i les diferents comunicacions i resolucions de la Comissió.¹ Aquesta resolució anima els diferents estats i regions de la Unió a adoptar estratègies pròpies per modernitzar i racionalitzar la contractació pública, de manera que es guanyi en eficàcia i coordinació.

En el marc d'aquesta visió estratègica de la contractació pública i en línia amb la Resolució de 4 d'octubre del Parlament Europeu, entre d'altres, es consideren rellevants les mesures adreçades a:

¹ http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2018-0378_ES.html

- ➔ Fomentar els criteris qualitius o de cicle de vida enfront de la valoració exclusivament de l'oferta amb el millor preu
- ➔ Fomentar els contractes reservats a centres especials de treball o empreses d'inserció
- ➔ Aplicar criteris i mesures d'innovació d'economia circular, de caràcter social i vinculades a les condicions de treball, de caràcter ambiental i de compra ètica
- ➔ Aplicar mesures que afavoreixin la participació de les pimes i les empreses o entitats d'economia social, com la divisió del contracte en lots o l'assessorament respecte als requisits de participació i la simplificació d'aquests
- ➔ Centralitzar compres
- ➔ Implantar la contractació electrònica en tota l'extensió del procés de contractació, elaborar models i formularis electrònics i garantir la interoperabilitat
- ➔ Professionalitzar els compradors públics
- ➔ Simplificar tot el procés de contractació pública
- ➔ Fomentar les consultes preliminars al mercat
- ➔ Realitzar l'avaluació prèvia de les contractacions
- ➔ Proporcionar la transparència i l'accés a les dades en format obert
- ➔ Incrementar la concurrència

En aquest marc, diversos estats i regions han aprovat documents d'estratègia en contractació pública, com Suècia, Anglaterra, o Escòcia.²

2. Antecedents

En els darrers quatre anys, la Generalitat de Catalunya ha impulsat, aprovat i executat diverses mesures en matèria de contractació pública que es poden emmarcar en el que la normativa de la Unió Europea i l'estatal consideren mesures que s'han d'incloure en els objectius estratègics de la contractació pública.

² <https://www.gov.scot/publications/update-scottish-government-procurement-strategy/>

2.1 Mesures estratègiques de caràcter normatiu

El Parlament de Catalunya i el Govern han promogut i aprovat, els darrers anys, diverses normes i mesures en matèria de contractació, alineades amb els objectius expressats per la Unió Europea.³

Així, per tal d'agilitar els procediments d'adjudicació i garantir els principis de transparència i lliure concurrència i incorporar mesures de foment de l'ètica i la responsabilitat social, es va aprovar el Decret llei 3/2016, de 31 de maig, de mesures urgents en matèria de contractació pública, i l'article 159 de la Llei 5/2017, del 28 de març, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic i de creació i regulació dels impostos sobre grans establiments comercials, sobre estades en establiments turístics, sobre elements radiotòxics, sobre begudes ensucrades envasades i sobre emissions de diòxid de carboni.

El Govern de la Generalitat també ha aprovat diferents mesures en el marc d'aquests objectius estratègics: Acord de 20 de juny de 2017, pel qual s'aprova el Codi per a una contractació pública socialment responsable en l'àmbit de l'Administració de la Generalitat de Catalunya i el sector públic que en depèn; Acord de 12 de setembre de 2018, pel qual s'aprova la Guia per a la incorporació de la perspectiva de gènere en els contractes públics; Acord GOV/2019, d'11 de juny, per a l'impuls de la compra pública estratègica d'innovació en l'àmbit de l'Administració de la Generalitat de Catalunya i el seu sector públic; Ordre VEH/172/2017, de 25 de juliol, d'aprovació de les aplicacions de la Plataforma de serveis de contractació pública i del Sobre digital, entre d'altres.

2.2 Actuacions estratègiques

Aquest model s'ha implementat mitjançant un seguit d'actuacions estratègiques en matèria de **transparència** (publicació dels informes d'avaluació de la contractació, obertura de les dades de contractació, creació d'un portal únic de contractació pública, etc.); de **professionalització** (aprovació d'instruccions, directrius i recomanacions, elaboració i coordinació d'un pla de formació, etc.), de **simplificació** (elaboració de models i guies); **d'ètica i d'integritat** (aprovació de codis de principis i conductes recomanables en la contractació pública, incorporació d'una clàusula ètica en tots els contractes, etc.); **d'avaluació i supervisió** (recopilació de les dades de contractació i elaboració d'informes d'avaluació i supervisió de caràcter general i temàtics, elaboració d'auditories d'execució en els contractes centralitzats, etc.); de **suport a les polítiques ambientals, socials i d'innovació** (aprovació del Codi de contractació socialment responsable, d'una guia sobre innovació, formació sobre ambientalització de plecs, etc.); de **contractació electrònica** (implantació de la contractació electrònica mitjançant el desenvolupament i la implementació d'un model corporatiu que inclou tant eines de gestió dels expedients, com

³ Abans de l'entrada en vigor de les directives de contractació i concessions de 2014, el Govern de la Generalitat ja havia aprovat mesures en matèria de contractació electrònica, com el Decret 107/2006, de creació del Registre electrònic de licitadors, l'Ordre ECF/313/2008, de 23 de juny, per la qual s'aprova l'aplicació de la Plataforma de serveis de contractació pública, l'Ordre ECF/193/2008, de 29 d'abril, per la qual s'aprova l'aplicació del Gestor electrònic d'expedients de contractació (GEEC), i l'Ordre ECO/47/2013, de 15 de març, del Registre públic de contractes, i també havia creat la Comissió Central de Subministraments mitjançant el [Decret 96/2001, de 20 de març, sobre organització i competències per a la contractació dels subministraments i dels seus serveis complementaris, relacionats o derivats dins l'Administració de la Generalitat i altres organismes públics.](#)

de publicitat de l'activitat contractual dels òrgans de contractació de Catalunya i de licitació i presentació d'ofertes), i de promoció de les **pimes** (Guia per fomentar la contractació amb les pimes).

3. Dades

3.1 Volum de contractació anual ⁴

D'acord amb les dades que consten al Registre públic de contractes de Catalunya i a la Plataforma de serveis de contractació pública, a la Generalitat de Catalunya el volum i l'import totals de contractació de la Generalitat de Catalunya i del seu sector públic els anys 2019, 2020 i 2021 han estat els següents:

Adjudicacions i altres contractacions de l'any 2019

	Nombre	%	Import	%
Adjudicacions	10.749	98,8%	2.343.155.593,39	98,2%
Contractes d'emergència	127	1,2%	42.538.691,07	1,8%
Total	10.876	100%	2.385.694.284,46	100%

Adjudicacions i altres contractacions de l'any 2020

	Nombre	%	Import	%
Adjudicacions	9.382	59,4%	1.897.136.892,78	70,7%
Contractes d'emergència	6.410	40,6%	787.015.442,16	29,3%
Total	15.792	100%	2.684.152.334,94	100%

Adjudicacions i altres contractacions de l'any 2021

	Nombre	%	Import	%
Adjudicacions	12.221	95,2%	2.792.565.721,55	92,7%
Contractes d'emergència	620	4,8%	221.024.706,08	7,3%
Total	12.841	100%	3.013.590.428,63	100%

⁴ Vegeu els informes d'activitat contractual de la Generalitat i el seu sector públic:

<https://contractacio.gencat.cat/ca/difusio/publicacions/indicadors/informes/activitat/>

3.2 Concurrencia⁵

Pel que fa a la concurrència en les licitacions, és a dir, el nombre d'empreses que es presenten a les licitacions, la Comissió Europea considera una bona pràctica que la contractació pública harmonitzada no tingui més d'un 20% de contractes amb una sola oferta.

En els contractes adjudicats els anys 2019, 2020 i 2021 per part de la Generalitat de Catalunya i el seu sector públic, els contractes harmonitzats amb una sola oferta han estat d'un 24%, d'un 19,5% i d'un 20,7%, respectivament.

La concurrència mitjana en els contractes de la Generalitat de Catalunya i del seu sector públic ha estat de 5,48 ofertes per cada adjudicació el 2019, de 5,91 ofertes per cada adjudicació el 2020 i de 5,94 ofertes per cada adjudicació el 2021.

Pel que fa al volum de contractació amb petites i mitjanes empreses, els anys 2018, 2019, i 2020 les xifres han estat les següents:

Contractes adjudicats a pimes. Any 2018

	Nombre	%	Import	%
Contractes amb pimes	5.718	69%	663.055.844,70	47,8%

Contractes adjudicats a pimes. Any 2019

	Nombre	%	Import	%
Contractes amb pimes	7.490	70%	822.444.595,00	40,5%

Contractes adjudicats a pimes. Any 2020

	Nombre	%	Import	%
Contractes amb pimes	6.612	71%	819.512.295,00	43,2%

3.3 Contractació ambientalitzada⁶

El volum de contractes adjudicats amb clàusules ambientals ha estat el següent:

⁵ Vegeu els informes de la concurrència en la contractació pública

<https://contractacio.gencat.cat/ca/difusio/publicacions/indicadors/informes/concurrencia/>

⁶ Vegeu els informes d'anàlisi d'indicadors de clàusules ambientals: <https://contractacio.gencat.cat/ca/difusio/publicacions/indicadors/informes/clausules-ambientals/>

Adjudicacions amb clàusules ambientals. Any 2018

	Nombre	%	Import	%
Clàusules ambientals	2.133	25,8%	498.824.169,87	36,0%

Adjudicacions amb clàusules ambientals. Any 2019

	Nombre	%	Import	%
Clàusules ambientals	3.729	34,7%	853.064.953,50	36,4%

Adjudicacions amb clàusules ambientals. Any 2020

	Nombre	%	Import	%
Clàusules ambientals	3.744	40%	935.986.437,00	49%

3.4 Contractació amb responsabilitat social⁷

El volum de contractes adjudicats amb clàusules de responsabilitat social ha estat el següent:

Adjudicacions amb clàusules socials. Any 2018

	Nombre	%	Import	%
Amb clàusules	5.213	62,9 %	948.434.759,87	68,4%

Adjudicacions amb clàusules socials. Any 2019

	Nombre	%	Import	%
Amb clàusules	6.797	63,2 %	1.746.459.114,99	74,5%

Adjudicacions amb clàusules socials. Any 2020

	Nombre	%	Import	%
Amb clàusules	6.245	66,6%	1.446.013.232,00	76,2%

⁷ Vegeu els informes d'anàlisi dels indicadors de clàusules socials: <https://contractacio.gencat.cat/ca/difusio/publicacions/indicadors/informes/clausules-socials-tercer-sector-social/>

3.5 Tramitació i conflictivitat

En una anàlisi provisional, la mitjana de temps de tramitació d'un contracte adjudicat per procediment obert és de sis mesos.

Pel que fa al volum de conflictivitat davant del Tribunal Català de Contractes, els anys 2018, 2019 i 2020 s'han interposat 134, 479 i 408 recursos respectivament.

3.6 Integritat

Finalment, i pel que fa a l'ètica i les bones pràctiques en la contractació pública, s'ha implementat el Codi de principis i conductes recomanables en la contractació pública, s'ha creat una bústia de consultes i denúncies i s'ha renovat la Comissió d'Ètica en la Contractació Pública, com a òrgan tècnic especialitzat en l'aplicació dels principis ètics i d'integritat en la contractació pública. D'ençà del 2017 la Comissió ha analitzat i resolt 30 expedients,⁸ que es refereixen majoritàriament a conflictes d'interès i a consultes i queixes relatives a bones pràctiques en matèria de criteris de valoració, divisió del contracte en lots i publicitat de les licitacions. Així mateix, s'ha realitzat formació específica en matèria de lluita contra la corrupció i el frau en la contractació pública per al personal al servei de la Generalitat i del seu sector públic i s'ha col·laborat en la realització del mapa de riscos que elabora l'Oficina Antifrau de Catalunya.

Això no obstant, segons diferents anàlisi realitzades per la Secretaria de Transparència i Govern Obert⁹ i l'Oficina Antifrau de Catalunya,¹⁰ la percepció de la ciutadania és que la contractació pública és un dels àmbits de l'Administració Pública més susceptible a la corrupció.

4. Motivació

La Direcció General de Contractació Pública exerceix les competències de coordinació, regulació i supervisió en matèria de contractació pública de la Generalitat de Catalunya amb les funcions següents, d'acord amb el Decret 58/2022, de 29 de març, de reestructuració del Departament d'Economia i Hisenda:

- a) Establir criteris, dirigir i supervisar les polítiques de contractació pública de la Generalitat de Catalunya i del seu sector públic, mitjançant, si escau, l'establiment de directrius, instruccions, circulars i recomanacions.
- b) Vetllar per l'aplicació dels principis de publicitat, transparència, igualtat de tracte i no discriminació, competència, concurrència i integritat, així com per la utilització

⁸ <https://contractacio.gencat.cat/web/.content/difusio/publicacions/memories/comissio-etica/darrera-memoria-comissio-etica.pdf>

⁹ Vegeu el document Estratègia de lluita contra la corrupció i d'enfortiment de la integritat pública: <http://governobert.gencat.cat/ca/inici>

¹⁰ Vegeu els documents d'estudi sobre riscos de corrupció en la contractació pública de l'Oficina Antifrau de Catalunya: <https://www.antifrau.cat/ca/prevencio/arees-d-estudi/contractacio-publica.html>

eficient dels fons públics, en la contractació pública de l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic.

- c) Promoure la compra pública estratègica i el desenvolupament de polítiques de contractació pública per a la consecució d'objectius d'interès general com ara la innovació, la sostenibilitat, la responsabilitat social, la integració i la inserció social i el foment de la contractació pública amb les pimes i les entitats de l'economia social i solidària en l'àmbit de l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic.
- d) Vetllar pel compliment de la normativa vigent en matèria de contractació pública i, en particular, per l'exercici correcte de les prerrogatives de l'Administració en aquest àmbit.
- e) Proposar i impulsar les disposicions generals i els acords de caràcter general en matèria de contractació pública i, en especial, els que tinguin per objectiu la millora continuada, així com fer-ne el seguiment de la posada en marxa i l'execució, i avaluar-ne l'aplicació.
- f) Assessorar sobre els continguts dels projectes de disposicions de caràcter general en matèria de contractació pública.
- g) Analitzar, supervisar i controlar els procediments, processos i sistemes de gestió i organització de la contractació pública de l'Administració de la Generalitat i del seu sector públic, i la resta de funcions que la legislació vigent atribueixi als òrgans amb competències en l'àmbit de la supervisió interna de la contractació pública, sense perjudici de les funcions que corresponguin a la Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.
- h) Dirigir i coordinar informes de supervisió i avaluació de la gestió contractual dels poders adjudicadors de la Generalitat de Catalunya i, si escau, elevar-los al Govern a través de la persona titular del Departament.
- i) Dirigir i coordinar els projectes i les eines per a la contractació pública electrònica.
- j) Dissenyar actuacions i implementar mesures de formació i especialització en matèria de contractació pública en l'àmbit de la Generalitat de Catalunya i del seu sector públic en col·laboració amb altres unitats i organismes.
- k) Promoure les bones pràctiques en la contractació pública de la Generalitat i del seu sector públic i supervisar-ne el compliment.
- l) Dissenyar i impulsar l'aprovació de l'estratègia catalana de contractació pública, així com impulsar plans i programes en matèria de contractació pública i vetllar pel seu compliment.
- m) Coordinar les funcions i les competències assignades a la Secretaria Tècnica de la Junta Consultiva de Contractació Pública de la Generalitat.
- n) Dirigir les actuacions relacionades amb les tècniques per racionalitzar la compra pública, previstes en la normativa de contractes del sector públic.
- o) Dissenyar estratègies i implementar mesures en matèria de compra centralitzada, d'acord amb criteris d'eficiència i racionalització de la despesa pública.

- p) Totes les de naturalesa anàloga que li encarreguin o que li atribueixi la normativa vigent.

L'Estratègia catalana de millora de la compra pública respon doncs a la necessitat de complir amb les recomanacions de la Unió Europea, desenvolupar el que estableix la normativa bàsica de l'Estat i agrupar, dotar de coherència i millorar les diferents mesures i normes en matèria de contractació pública catalana, i promoure'n de noves per tal d'assolir una contractació pública moderna, eficient, ètica i transparent, socialment responsable, i que sigui una eina de millora de la societat i dels serveis públics de Catalunya.

L'Estratègia catalana de millora de la compra pública té una vigència de quatre anys.

II. DIAGNÒSTIC

La situació de la contractació pública a Catalunya no difereix gaire de la que la Comissió Europea defineix a la Comunicació de la Comissió al Parlament Europeu, al Consell, al Comitè Econòmic i Social Europeu i al Comitè de les Regions “Aconseguir que la contractació pública funcioni a Europa i per a Europa”.¹¹

El diagnòstic que planteja el document esmentat es centra en la necessitat d'establir un plantejament estratègic de la contractació per garantir la prestació de serveis públics de qualitat i per millorar la gestió dels contractes públics, centrant-se en l'eficàcia, fonamentada en les necessitats i en la transparència i integritat, amb la finalitat d'obtenir una millor relació qualitat-preu. Així mateix, el document expressa que la importància econòmica de la contractació pública pot contribuir a afrontar molts dels principals reptes d'Europa, especialment la consecució d'un creixement sostenible, l'estimulació de l'ocupació, i la innovació.

D'acord amb les recomanacions i bases expressades en els documents europeus i en la legislació bàsica, així com amb les dades i les anàlisis realitzades fins ara, els eixos d'actuació en els quals s'ha de centrar l'Estratègia catalana de millora de compra pública són; l'eficàcia i l'agilitat, la compra pública eficient i de qualitat, l'ús estratègic de la contractació per fer polítiques públiques i l'establiment d'una contractació transparent i íntegra. També cal incorporar un cinquè eix que abordi la dimensió local de la contractació pública i que es pot considerar específic per a Catalunya, derivat de l'organització territorial, del principi d'autonomia local i del gran nombre d'ens locals i les diferents característiques geogràfiques i demogràfiques.

Inclòs en aquests eixos, i dins de l'ús estratègic de la contractació pública, caldrà incorporar també un objectiu de reactivació econòmica en el marc dels fons europeus NextGenerationEU.

Dins d'aquests eixos bàsics, es detecten espais més crítics que requereixen més atenció; són els que es defineixen en aquest document com a objectius estratègics i que es concreten en els objectius operatius.

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017DC0572&from=ES>

III. EIXOS D'ACTUACIÓ

Eix 1. Contractació pública àgil i eficaç

La contractació pública és l'eina que utilitza l'Administració per proveir i proveir-se de béns i serveis que de manera directa o indirecta estan dirigits a satisfer les necessitats de la ciutadania i, per tant, a la consecució d'objectius d'interès públic. En conseqüència, cal que aquesta eina sigui eficaç, de manera que s'aconsegueixi l'objectiu principal, que és la provisió de béns o la prestació de serveis a la ciutadania en la forma i en el moment que es requereixin, és a dir, amb rigor però també amb agilitat.

Així doncs, per ser eficaços en la compra pública cal una tramitació més àgil, una millor coordinació de les necessitats de compra i un millor seguiment i avaluació de l'execució del contracte.

Finalment, per tal de fer una compra pública eficaç, és imprescindible que tinguin unes bones habilitats de compra tant comprador públic com la resta de l'organització implicada en la gestió i l'execució del contracte.

Eix 2. Compra pública eficient de béns i serveis de qualitat

La compra pública va dirigida a satisfer les necessitats de la ciutadania mitjançant la provisió de béns i serveis, s'ha de fonamentar en l'interès públic i ha de garantir que els serveis públics tinguin la màxima qualitat. Així, una contractació pública eficient ha de fer possible que es faci la millor compra pública en termes de necessitat, costos i resultats, de manera que els fons que es dediquen a la compra pública comportin un resultat eficient, sense comprometre la qualitat ni el rigor jurídic.

Per assolir els objectius de qualitat cal un sistema de selecció que garanteixi que l'empresa que portarà a terme el contracte és la millor de les possibles, però també cal que els productes, béns i serveis oferts siguin punters al mercat, i fomentar noves formes de prestació. En aquest sentit, és imprescindible impulsar sistemes d'avaluació de les proposicions que tinguin en compte diferents indicadors d'eficiència, i posin en valor tot l'espectre de costos que comporta la compra.

Finalment, un bon seguiment de la vida del contracte és essencial per garantir que la prestació s'ha portat a terme d'acord amb la qualitat exigida, no només en termes de compliment del contracte sinó especialment en termes d'assoliment de resultats.

Eix 3. Utilitzar la contractació per fer polítiques públiques

Atenent al volum econòmic que representa la contractació de les administracions catalanes i a la seva finalitat pública, l'ús estratègic de la contractació és imprescindible, i així ho estableixen tant les directives de contractació i de concessions com la legislació bàsica de l'Estat.

Cal utilitzar la contractació pública per millorar el medi ambient, fomentar la millora de les condicions socials i laborals, incorporar al mercat de treball les persones amb risc d'exclusió social i impulsar la participació de les pimes i les entitats de l'economia social i solidària.

Adicionalment, ateses les circumstàncies excepcionals derivades de la pandèmia de la COVID-19 i el seu impacte en l'economia, i en el marc dels fons europeus NextGenerationEU, la contractació pública esdevé un instrument estratègic de gran importància per a la reactivació de l'economia, i molt especialment per preservar el teixit productiu, les pimes, els autònoms, les entitats de l'economia social i solidària, i l'ocupació.

Eix 4. Contractar amb integritat i transparència

La contractació pública és una de les activitats de les organitzacions públiques en les quals hi ha un risc més alt de corrupció. Les autoritats públiques han de treballar per a la prevenció de la corrupció i els conflictes d'interès. Una contractació transparent i uns servidors públics i empreses sensibilitzats amb els riscos de corrupció són una de les millors formes de prevenir comportaments poc ètics.

Cal doncs estar alerta amb els indicis de corrupció, analitzant les necessitats reals de cada contracte, fomentant la concurrència i al mateix temps fent un control estricte de la tramitació dels contractes, dels riscos de col·lusió i sobretot del compliment efectiu dels contractes.

Eix 5. Compra pública amb dimensió territorial

A Catalunya hi ha 947 municipis, 736 dels quals de menys de 5.000 habitants, i la gran capital d'1.500.000 d'habitants que és Barcelona. Les seves necessitats de compra pública i de prestació de serveis, doncs, poden ser diferents de les de la Generalitat de Catalunya, i hi poden haver diferències significatives entre els mateixos municipis, com també són diferents els recursos personals, materials i organitzatius de què disposen les diferents organitzacions.

El volum de contractació dels ens locals de Catalunya representa un 61% en nombre i un 66% en import, en relació amb la contractació pública de totes les administracions catalanes.

El sistema de distribució competencial, l'autonomia local i la proactivitat de les administracions locals en la prestació de serveis a la ciutadania comporta que la tipologia de contractes dels ens locals sigui sovint diferent de la de l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic, com també la magnitud, els imports i la forma de contractar. Així, els ens locals tenen un alt volum de contractes dirigits directament a la ciutadania, i molts contractes d'import inferior al llindar del contracte harmonitzat.

També els recursos, tant materials com personals, acostumen a ser menors i sobretot, pel que fa als recursos humans, menys especialitzats. A més, cal afegir-hi la creixent complexitat de la contractació pública, derivada precisament de l'aposta estratègica de la Unió Europea, que dificulta poder assolir, en l'àmbit local, una compra pública eficient i de qualitat.

Una estratègia nacional de compra pública, per tant, ha d'incorporar les especificitats de les administracions locals, les seves necessitats, l'àmbit competencial i els seus recursos. Tot això amb la col·laboració dels mateixos ens locals i la participació directa de les seves entitats representatives, la Federació de Municipis de Catalunya (FMC) i l'Associació Catalana de Municipis i Comarques (ACM), que al llarg dels darrers anys han fet una tasca

important en l'assessorament i la gestió de la contractació pública dels ens locals, i de forma rellevant mitjançant la central de compres de l'ACM.

Eix 1. Contractació pública àgil i eficaç

- 1.1 Simplificar la contractació pública
- 1.2 Racionalitzar i especialitzar la compra pública
- 1.3 Professionalitzar la contractació pública

Eix 2. Compra pública eficient de béns i serveis de qualitat

- 2.1 Millorar la selecció d'ofertes i contractistes
- 2.2 Fomentar la compra pública d'innovació
- 2.3 Millorar el seguiment i control d'execució dels contractes

Eix 3. Utilitzar la contractació per fer polítiques públiques

- 3.1 Fomentar una contractació ambientalment sostenible
- 3.2 Promoure una contractació socialment responsable
- 3.3 Impulsar la participació de les pimes en els contractes públics
- 3.4 Reactivar l'economia catalana

Eix 4. Contractar amb integritat i transparència

- 4.1 Integrar l'ètica en tots els nivells de la contractació pública
- 4.2 Millorar la transparència
- 4.3 Preservar la concurrència
- 4.4 Prevenir, detectar i reduir les males pràctiques

Eix 5. Compra pública amb dimensió territorial

- 5.1 Adequar la contractació pública a les necessitats del món local
- 5.2 Donar suport als ens locals en matèria de contractació
- 5.3 Professionalitzar el personal dels ens locals en l'àmbit de la contractació pública
- 5.4 Reactivar l'economia local mitjançant la contractació pública

IV. OBJECTIUS OPERATIUS I ACCIONS

Eix 1. Contractació pública àgil i eficaç

Objectiu estratègic 1.1. Simplificar la contractació pública

Objectiu operatiu 1.1.1. Agilitar tràmits i fer més accessible la documentació

Accions:

- Aprovació d'una llei de contractes de Catalunya que simplifiqui processos per guanyar agilitat, transparència, qualitat i productes i serveis de proximitat.
- Anàlisi de la durada de tramitació dels expedients, detecció de punts crítics de tramitació, i proposta de simplificació.
- Coordinació de criteris interpretatius amb els diferents actors interns (tècnics, gestors, serveis jurídics i intervenció).
- Redacció d'un informe d'anàlisi de les possibilitats jurídiques de transformació de controls previs en sistemes d'avaluació final de la tramitació dels contractes.
- Elaboració de models de documents per simplificar el procediment i homogeneïtzar la contractació.

Objectiu operatiu 1.1.2. Completar i consolidar el model corporatiu de contractació pública electrònica de Catalunya¹²

Accions:

- Interoperabilitat i homogeneïtzació de dades entre la Plataforma de serveis de contractació pública, el Registre públic de contractes i el *Diari Oficial de la Unió Europea*.
- Culminar el Pla de millora, flexibilització i accessibilitat de les eines electròniques
- Incorporació al model corporatiu de contractació electrònica d'eines per a l'avaluació d'ofertes i per a la generació de documentació.
- Implantació dels catàlegs electrònics.
- Desenvolupament d'un mestre d'empreses licitadores.
- Incorporació al model corporatiu de contractació pública electrònica de Catalunya d'una eina específica per dur a terme els procediments contractuals que es desenvolupen sense publicació d'un anunci de licitació.
- Disseny i construcció d'un quadre de comandament amb indicadors de seguiment del funcionament de les eines electròniques.
- Facilitació de totes les dades necessàries sobre l'execució dels contractes públics a la Plataforma de serveis de contractació pública i al Registre públic de contractes de Catalunya.

¹² Vegeu la resolució del Parlament Europeu de 4 d'octubre de 2018 sobre el paquet de mesures de l'estratègia de contractació pública, apartats 26 a 33: [file:///D:/46226843v/Downloads/CELEX_52018IP0378_ES_TXT%20\(1\).pdf](file:///D:/46226843v/Downloads/CELEX_52018IP0378_ES_TXT%20(1).pdf)

Objectiu operatiu 1.1.3. Millorar la planificació dels contractes públics

Accions:

- Elaboració i publicació de la previsió anual/bianual de contractació de caràcter dinàmic on s'incorporin les noves contractacions planificades.
- Elaboració d'informes de seguiment de la contractació programada.
- Programació i avaluació prèvia de grans projectes d'infraestructura (Comunicació CE 2017-573).¹³
- Vinculació de la contractació programada a les previsions pressupostàries i plans de govern.
- Constituir i posar en funcionament l'oficina d'avaluació de parternariats publicoprivats.

Objectiu estratègic 1.2. Racionalitzar i especialitzar la compra pública

Objectiu operatiu 1.2.1. Millorar el sistema de compra pública agregada

Accions:

- Creació de la central de compres de la Generalitat de Catalunya i/o impuls a la creació de centrals de compra temàtiques i sectorials.
- Vinculació del sector públic de la Generalitat de Catalunya a la central de compres i millora de l'operativitat del seu pressupost.
- Facilitació de la compra conjunta entre poders adjudicadors.
- Creació de plataformes digitals de compra. Catàlegs electrònics.
- Impuls de l'ús del sistema dinàmic de contractació.

Objectiu operatiu 1.2.2. Racionalitzar els costos

Accions:

- Establiment de mesures de flexibilització en l'aplicació anual del pressupost.
- Avaluació periòdica de resultats econòmics i socials de les mesures de contractació.
- Proposta al Govern de l'Estat per modificar la regulació de la revisió de preus dels contractes.

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017DC0573&from=LT>

Objectiu estratègic 1.3. Professionalitzar la contractació pública

Objectiu operatiu 1.3.1. Millorar i especialitzar la formació i la qualificació dels servidors públics

Accions:

- Anàlisi i definició de les necessitats i competències dels professionals de la compra pública.
- Elaboració d'un pla de formació acadèmica en contractació pública per a la certificació de tècnics de contractació pública.
- Establiment de plans anuals de formació contínua per a compradors públics.
- Creació d'espais de col·laboració i posada en comú entre professionals de la contractació de les diferents administracions.
- Creació de la certificació de tècnics de contractació pública.

Objectiu operatiu 1.3.2 Impulsar canvis organitzatius

Accions:

- Regulació d'un sistema de governança que creï estructures coherents amb la normativa de contractació pública, que impulsi la transversalitat en la gestió i estableixi categories professionals específiques vinculades a la compra pública.
- Reforç de l'estructura i l'organització del Tribunal Català de Contractes del Sector Públic, amb la finalitat d'agilitar la resolució dels recursos.
- Centralització i/o racionalització de la gestió i la tramitació de la contractació de les unitats o òrgans amb menys recursos o dels grans contractes de país.

Objectiu operatiu 1.3.3. Dotar d'eines el comprador públic

Accions:

- Consolidació i manteniment d'un portal únic de contractació pública.
- Recopilació i publicació periòdica dels criteris interpretatius i d'aplicació de la normativa contractual.
- Establiment de sistemes d'intercanvi d'experiències, exemples i documents.
- Incorporació d'eines o sistemes electrònics de càlcul de pressupost, de valoració d'ofertes i de càlcul del cicle de vida per als compradors públics.
- Incorporació de cercadors i bases de dades empresarials per a les unitats tècniques i de contractació.

Eix 2. Compra pública de béns i serveis de qualitat

Objectiu estratègic 2.1. Millorar la selecció d'ofertes i contractistes

Objectiu operatiu 2.1.1. Millorar la preparació dels contractes

Accions:

- Anàlisi de necessitats i determinació d'objectius abans d'iniciar la contractació, inclosos estudis de mercat, si escau.
- Desenvolupament de les consultes preliminars i de la participació prèvia de licitadors.
- Desenvolupament dels concursos de projectes.
- Regulació dels contractes de serveis tecnològics.

Objectiu operatiu 2.1.2. Seleccionar els millors contractistes

Accions:

- Anàlisi i implantació, si escau, de sistemes complementaris a la solvència en la selecció del contractista.
- Establiment de mesures que facilitin i agilitin els procediments que incorporin la selecció prèvia del contractista.
- Proposta al legislador de l'Estat d'actualització del sistema de classificació empresarial.
- Proposta a l'Estat de modificació del sistema de declaració de prohibició de contractar per assolir una major agilitat i integració de les dades.
- Incorporació de requisits de solvència proporcionals, concrets i vinculats a l'objecte del contracte.

Objectiu operatiu 2.1.3. Seleccionar la millor oferta

Accions:

- Homologació de fórmules per a la valoració de l'oferta econòmica i de càlcul de les proposicions anormalment baixes, amb un sistema de normalització de l'oferta tècnica i econòmica.
- Elaboració d'informes d'anàlisi dels criteris de valoració tècnics per a establir indicadors de qualitat.
- Elaboració de guies o models de criteris d'adjudicació.
- Incorporació de clàusules als plecs de prescripcions tècniques amb la finalitat d'evitar els mercats captius.
- Incorporació de proves o mostres dels productes i serveis oferts als plecs de sistemes de valoració de les ofertes.

Objectiu estratègic 2.2. Fomentar la compra pública d'innovació

Objectiu operatiu 2.2.1. Facilitar la compra pública d'innovació

Accions:

- Actualització, implantació i difusió de la Guia de compra pública d'innovació.
- Aprovació d'un pla de formació en compra pública d'innovació per a compradors públics i òrgans fiscalitzadors i d'assessorament.
- Elaboració de guies o models de prescripcions tècniques orientats a resultat, rendiment i exigències funcionals.
- Creació i regulació d'un circuit de propostes d'innovació no sol·licitades.

Objectiu operatiu 2.2.2. Motivar els compradors públics a orientar la compra pública a la innovació

Accions:

- Creació de premis i incentius destinats a les unitats, òrgans o organismes de contractació que contractin innovació.
- Reforç de l'acompanyament per part d'òrgans transversals o especialitzats, a les unitats de contractació en els processos de compra pública d'innovació.
- Establiment d'un volum o quantia mínima anual de contractació d'innovació.

Objectiu operatiu 2.2.3. Agilitar la tramitació dels contractes de compra pública d'innovació

Accions:

- Aprovació de mesures pressupostàries i organitzatives que facilitin la tramitació dels contractes d'innovació.
- Desenvolupament normatiu dels procediments de licitació amb negociació, de diàleg competitiu i d'associació per a la innovació.
- Regulació del procediment i tramitació de les consultes preliminars i de la compra pública precomercial.
- Aplicació en determinats contractes de sistemes de pagament per objectius i modificació i adaptació de contracte per canvis tecnològics o nous productes de mercat.

Objectiu estratègic 2.3. Millorar el seguiment i el control d'execució dels contractes

Objectiu operatiu 2.3.1. Orientar l'organització cap a la millora del control d'execució

Accions:

- Professionalització i desenvolupament de la figura del responsable del contracte
- Homogeneïtzació i establiment de sistemes de seguiment continu d'objectius i de criteris d'execució.
- Establiment de sistemes formals de col·laboració amb altres unitats, administracions i col·legis o agrupacions professionals per a l'avaluació de l'execució contractual.
- Adaptació dels informes de liquidació a les tipologies de contractes, que inclogui l'avaluació de compliment de criteris de valoració.
- Creació d'una unitat d'avaluació i anàlisi de resultats de l'execució dels contractes en el marc de la supervisió de la contractació pública.

Objectiu operatiu 2.3.2. Facilitar i agilitar els sistemes de control d'execució

Accions:

- Desenvolupament normatiu de l'execució dels contractes.
- Anàlisi de les possibilitats jurídiques de posar en valor per a properes licitacions els resultats obtinguts en contractes anteriors, en especial en relació amb l'assoliment dels nivells de qualitat.
- Incorporació de sistemes telemàtics de control d'execució.
- Incorporació de la figura del rescat en determinats contractes de serveis i obres.

Objectiu operatiu 2.3.3. Millorar el seguiment dels contractes

Accions:

- Incorporació als plecs de l'obligació d'efectuar valoracions periòdiques mitjançant auditories aleatòries.
- Incorporació als plecs de sistemes de valoració de la qualitat per part dels usuaris.
- Incorporació als plecs d'objectius concrets a assolir, d'indicadors de compliment i d'un calendari de seguiment de l'execució del contracte.

Eix 3. Utilitzar la contractació per fer polítiques públiques

Objectiu estratègic 3.1. Fomentar una contractació ambientalment sostenible

Objectiu operatiu 3.1.1. Incrementar i millorar l'ambientalització dels contractes públics

Accions:

- Anàlisi de l'aplicació a la contractació pública dels objectius de desenvolupament sostenible de l'Agenda 2030.
- Elaboració d'informes d'anàlisi dels resultats de l'ambientalització dels contractes.
- Ambientalització de compres i serveis clau en els termes definits en el Pla d'acció de compra pública verda.
- Anàlisi jurídica sobre la possibilitat d'incorporar les etiquetes ambientals com a prova de solvència tècnica.
- Incorporació de les mesures ambientals a la compra pública d'innovació.

Objectiu operatiu 3.1.2. Fomentar l'economia circular en la compra pública

Accions:

- Incloure criteris de circularitat en la contractació pública.
- En el marc del Pla d'acció de compra pública verda, activitats formatives en matèria d'economia circular i en cicle de vida.
- Elaboració d'una guia de compra pública i foment de l'economia circular.
- Establiment d'obligacions de reutilització i recuperació de materials en els contractes d'obra.
- Incorporació de les mesures de l'Acord del Govern d'alimentació a tots els plecs de restauració i subministrament d'aliments.

Objectiu operatiu 3.1.3. Sensibilitzar i formar els compradors públics

Accions:

- Aplicació del Pla d'acció de la compra pública verda.
- Implementació de la Línia 2. Formació del personal de les unitats de contractació i de les unitats promotores i tècniques del Pla d'acció de compra pública verda de Catalunya.
- Refondre les diferents normes, acords de govern, guies i resta de documents sobre ambientalització de la contractació pública.
- Elaboració d'un llistat o registre de productes o serveis amb ecoetiqueta.

Objectiu estratègic 3.2. Promoure una contractació socialment responsable

Objectiu operatiu 3.2.1. Analitzar i avaluar la responsabilitat social en la contractació pública

Accions:

- Informes d'avaluació de resultats de clàusules socials i de la reserva social (en termes de retorn social).
- Anàlisi de la cadena de subministraments dels contractes públics, a efectes de compra ètica.
- Anàlisi de les possibilitats d'implantació del sistema d'etiquetes i certificats com a prova de responsabilitat social empresarial, per fer un registre o llistat, si escau.

Objectiu operatiu 3.2.2. Fomentar la inclusió de mesures socials en els contractes

Accions:

- Actualització del codi de contractació socialment responsable, amb incorporació de la compra ètica i de la compra alimentària justa, sostenible i saludable.
- Formació en sensibilització sobre contractació socialment responsable.
- Actualització del registre de centres especials de treball i empreses d'inserció.
- Elaboració d'un llistat actualitzat dels convenis laborals d'aplicació per tipologies de contractes.
- Col·laboració amb Electronics Watch i altres entitats no governamentals de foment de la compra ètica.

Objectiu operatiu 3.2.3. Incrementar la contractació socialment responsable

Accions:

- Inclusió de la subcontractació de centres especials de treball i empreses de reinserció com a reserva social.
- Incorporació d'acords de bones pràctiques socials amb les organitzacions empresarials i sindicals del sector afectat pel contracte.
- Incorporació als plecs de sistemes de control i seguiment de compliment de condicions laborals i de control de la subrogació.

Objectiu operatiu 3.2.4. Impulsar la participació de les entitats de l'economia social i solidària en els contractes públics

Accions:

- Informes d'indicadors de contractació amb entitats de l'economia social i solidària.
- Establiment de les característiques i els requisits que defineixen les entitats de l'economia social i solidària, amb la finalitat d'indicar-ne la qualificació al Registre electrònic de licitadors.
- Desenvolupament normatiu de la contractació de serveis socials de l'article 74 de la Directiva 2014/24 UE i dels principis d'aplicació a la concertació social.
- Inclusió de la tipologia d'empreses contractistes de serveis socials en els informes d'indicadors de clàusules socials.

Objectiu estratègic 3.3. Impulsar la participació de les pimes en els contractes públics

Objectiu operatiu 3.3.1. Analitzar i avaluar la participació de les pimes en els contractes públics

Accions:

- Informes analítics d'indicadors de contractació amb pimes.
- Anàlisi de la subcontractació per sectors.
- Avaluació i supervisió de la divisió en lots dels contractes.
- Establiment de les característiques i requisits que defineixen les pimes, amb la finalitat d'indicar-ne la qualificació al Registre electrònic de licitadors.
- Incorporació en els plecs de l'obligació d'identificar els subcontractistes en fase de licitació i de clàusules de control de la subcontractació.

Objectiu operatiu 3.3.2. Donar eines als compradors públics per promoure la participació de les pimes

Accions:

- Actualització i difusió de la Guia de bones pràctiques per al foment de l'accés de les pimes a la contractació del sector públic de Catalunya.
- Guia o instrucció per a l'elaboració de lots i per a la implementació de les clàusules de restricció en el nombre de lots adjudicats a una mateixa empresa.
- Regulació de la contractació menor que incrementi la publicitat prèvia, per tal de facilitar la participació a les pimes que per les seves característiques tenen dificultats d'accés a les licitacions.

Objectiu operatiu 3.3.3. Incrementar la participació en les licitacions de les pimes

Accions:

- Establiment de requisits de solvència proporcionals i vinculats a l'especialització del contractista.
- Elaboració de guies de procediment per a empreses.
- Ampliació dels mitjans de publicitat i difusió de les licitacions.
- Incorporació del pagament directe als subcontractistes, en determinats contractes.
- Actualització de l'Acord del Govern de mesures per al foment de la participació de les pimes en la contractació pública de Catalunya.

Objectiu estratègic 3.4. Reactivar l'economia catalana

Objectiu operatiu 3.4.1. Crear un nou marc de relació publicoprivada

Accions:

- Creació del pacte nacional per a una contractació pública vinculada al país, innovadora i sostenible, que defineixi necessitats i faci el seguiment i l'avaluació de l'estratègia de compra pública.
- Elaboració d'un estudi sobre les diferents formes de relació publicoprivada, en el marc de la legislació de contractació pública.
- Regulació de la col·laboració publicoprivada a la llei catalana de contractació pública, de conformitat amb la Guia legislativa de la Comissió de les Nacions Unides sobre les aliances publicoprivades.
- Elaboració de guies de contingut i eines de tramitació per a la formalització d'acords publicoprivats.

Objectiu operatiu 3.4.2. Promoure una contractació adequada a l'entorn social i del medi

Accions:

- Incorporació de mesures contractuals de minimització de costos de mobilitat i transport, especialment en contractes de subministrament.
- Incorporació de mesures contractuals d'utilització de matèries primeres de proximitat.
- Incorporació dels principis de l'article 76 de la Directiva 2014/24/UE, en els contractes de serveis a les persones, especialment els vinculats al context de proximitat de les persones usuàries, com els de continuïtat i disponibilitat.

Objectiu operatiu 3.4.3. Promoure l'ocupació i la reactivació empresarial, principalment mitjançant l'eficiència en la gestió dels fons NextGenerationEU

Accions:

- Regulació que faciliti i agiliti la gestió i tramitació dels contractes finançats amb fons NextGenerationEU.
- Aprovació de models de plecs i altres documents per als contractes finançats amb fons NextGenerationEU.
- Creació de grups de treball o d'acompanyament per part de la Direcció General de Contractació Pública per als òrgans de contractació que contractin amb fons NextGenerationEU.
- Pla d'inversió en compra pública diversificada i de petit import.

Eix 4. Contractar amb integritat i transparència

Objectiu estratègic 4.1. Integrar l'ètica en tots els nivells de la contractació pública

Objectiu operatiu 4.1.1. Sensibilitzar el comprador públic en matèria de bones pràctiques

Accions:

- Creació d'un canal de difusió de la doctrina del Tribunal Català de Contractes del Sector Públic en el marc del sistema d'integritat i transparència.
- Formació a mida i especialitzada en matèria de riscos de corrupció en la contractació pública, a tots els nivells: personal tècnic, d'administració i directiu.
- Actualització del Codi de principis i conductes recomanables en la contractació pública, i compilació dels diferents codis ètics i manuals de bones pràctiques sectorials.
- Incorporació d'un sistema de bústia ètica amb garantia d'anonimització per a denúncies de males pràctiques en contractació i d'un canal d'assessorament ètic diferenciat.
- Aplicació de sistemes de rendició de comptes.

Objectiu operatiu 4.1.2. Fer participants els licitadors i contractistes en les mesures de comportament ètic

Accions:

- Establiment d'acords d'aplicació de mètodes d'autocorrecció amb entitats representatives dels diferents sectors empresarials.
- Incorporació d'acords de bones pràctiques amb la representació del sector que correspongui, en els grans contractes d'infraestructures, en els contractes de concessió d'obres i de serveis, en els acords marc, en els contractes tecnològics i en la compra de béns i serveis de l'àmbit sanitari.
- Incorporació d'una clàusula ètica i d'una declaració d'absència de conflicte d'interès en tots els contractes.
- Incorporació de processos de participació ciutadana en la preparació de grans contractes amb rellevància social o d'impacte directe a la ciutadania.

Objectiu estratègic 4.2. Millorar la transparència

Objectiu operatiu 4.2.1. Facilitar a la ciutadania l'accés a les dades i a la informació

Accions:

- Incorporar eines d'intel·ligència artificial i d'anàlisi de dades que permetin extreure informació dels documents contractuals.
- Centralització de la transparència en contractació en un únic portal o accés.
- Disseny de visors de dades de contractació de fàcil accés i transparència útil.
- Publicació a la Plataforma de serveis de contractació pública de les pròrrogues i modificacions de contractes.
- Ampliació del volum d'informació que s'ofereix en dades obertes.

Objectiu operatiu 4.2.2. Adequar els principis de confidencialitat i transparència

Accions:

- Inclusió de clàusules que acotin els supòsits de confidencialitat de manera que no es puguin utilitzar per limitar la transparència.
- Adaptació de la signatura electrònica per poder publicar els documents contractuals preservant la protecció de dades.
- Anàlisi de les dades que generen els contractes i de l'ús que en poden fer administració i contractista.
- Disseny de plecs, models d'oferta i resta de documents contractuals de manera que no comportin la incorporació de dades de caràcter personal.

Objectiu estratègic 4.3. Preservar la concurrència

Objectiu operatiu 4.3.1. Assolir els percentatges de concurrència que recomana la Unió Europea

Accions:

- Elaboració de l'informe d'anàlisi anual de concurrència.
- Publicació de tota la contractació menor.
- Limitació del nombre de pròrrogues en determinats contractes.

Objectiu operatiu 4.3.2. Evitar i perseguir la col·lusió

Accions:

- En contractes que incorporin tecnologia, incorporació de clàusules que evitin la dependència d'un únic proveïdor (definicions funcionals, programari lliure, inclusió del manteniment, drets d'ús, clàusules de transició i devolució del servei, etc.).
- Formació específica als compradors públics en matèria de competència vinculada als processos de contractació.
- Elaboració d'una guia per als compradors públics de detecció de la col·lusió.
- Incorporació de camps de dades a la Plataforma de serveis de contractació pública i al Registre públic de contractes que facilitin detectar supòsits de col·lusió.
- Implantació de mecanismes de comunicació àgil entre les unitats de contractació i l'Autoritat Catalana de la Competència davant la detecció d'indicis de pràctiques col·lusòries.
- Proposar a l'Estat el desenvolupament reglamentari del procediment de detecció de la col·lusió de l'article 150.1 de la Llei de contractes del sector públic.

Objectiu estratègic 4.4. Prevenir, detectar i reduir les males pràctiques

Objectiu operatiu 4.4.1. Supervisar la contractació pública

Accions:

- Elaboració d'informes anuals de supervisió de la contractació pública de Catalunya per part de la Direcció General de Contractació Pública, mitjançant la Subdirecció General de Regulació i Supervisió de la Contractació Pública.
- Seguiment de la licitació, l'adjudicació i l'execució dels grans contractes.
- Anàlisi dels contractes menors, amb especial incidència en els de caràcter recurrent.
- Elaboració d'informes anuals de conflictivitat de la contractació (resolucions del Tribunal de Català de Contractes del Sector Públic i dels tribunals contenciosos administratius).

Objectiu operatiu 4.4.2. Reduir les males pràctiques

Accions:

- Anàlisi de les mesures dels informes de la Sindicatura de Comptes i la Intervenció General per incorporar-les en plecs i normativa.
- Anàlisi dels informes en matèria de contractació de l'Oficina Antifrau i col·laboració en les mesures que s'hi proposin.
- Ampliació de l'àmbit i de les competències de la Comissió d'Ètica en la Contractació Pública, en el marc del Codi de principis i conductes recomanables en la contractació pública, sens perjudici de les funcions i competències que s'atribueixen a la Sindicatura de Comptes i a l'Oficina Antifrau.
- Incorporar a les eines telemàtiques de tramitació sistemes d'alerta o banderes vermelles per prevenir males pràctiques o frau.
- Aprovació d'un Pla de mesures antifrau en l'execució d'actuacions finançades pels fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència.

Eix 5. Compra pública amb dimensió territorial

Objectiu estratègic 5.1. Adequar la contractació pública a les necessitats del món local

Objectiu operatiu 5.1.1. Adaptar la normativa de contractació a les característiques dels diferents ens locals de Catalunya

Accions:

- Regulació de la contractació i despesa menor en els municipis petits que en flexibilitzi la tramitació.
- Desenvolupament de la contractació pública local de Catalunya en el marc de la llei de contractes catalana.
- Homogeneïtzació dels procediments i tramitació interna dels contractes dels ens locals de Catalunya.

Objectiu operatiu 5.1.2. Adaptar els sistemes de publicitat i transparència als recursos de què disposen els ens locals

Accions:

- Automatització de la publicació als portals de transparència des de les eines electròniques.
- Establiment d'eines o canals comuns per a tots els ens locals que permeti una millor transparència.
- Creació, a la Plataforma de serveis de contractació pública, d'un sistema que permeti generar indicadors estadístics que facilitin als ens locals la gestió de les dades per complir amb les obligacions de transparència.
- Difusió de les utilitats del Registre públic de contractes en relació amb l'extracció de dades per complir amb les obligacions de transparència.

Objectiu operatiu 5.1.3. Impulsar criteris específics per als ens locals de Catalunya de compra pública estratègica, de sostenibilitat, d'innovació i social

Accions:

- Adaptació de les mesures de contractació estratègica a la dimensió dels contractes dels ens locals.
- Incorporació de les necessitats socials i ambientals de l'ens local contractant en la definició i l'objecte del contracte.
- Adaptació de les actuals eines de càlcul de cycle de vida a models més senzills i automatitzats.
- Creació d'un espai de col·laboració publicoprivat amb els ens locals per contractar innovació.
- Guia de mesures de contractació pública estratègica específica per a ens locals consensuada amb els agents jurídics i de control financer de l'àmbit local.

Objectiu estratègic 5.2. Donar suport als ens locals en matèria de contractació

Objectiu operatiu 5.2.1. Fomentar la col·laboració entre els ens locals en matèria de contractació pública

Accions:

- Creació d'una borsa de tècnics de diferents ens locals disponibles per formar part de meses de contractació o comitès d'experts, amb indicació de l'especialitat, coordinada per l'ens supramunicipal que correspongui.
- Desenvolupament de la contractació conjunta esporàdica que es regula als apartats 2n i 3r de l'article 31 de la LCSP, establint una tramitació específica.

Objectiu operatiu 5.2.2. Donar suport mitjançant recursos i eines electròniques de contractació

Accions:

- Incorporació d'eines electròniques flexibles i adaptables a la tipologia de contractació dels municipis.
- Compra centralitzada corporativa d'eines de gestió electrònica per a municipis petits o amb característiques similars o comportament similar de compra.
- Integració i/o interoperabilitat de les aplicacions tecnològiques existents de la Generalitat i ens locals per automatitzar els expedients i la gestió de les dades.

Objectiu operatiu 5.2.3. Donar suport en recursos humans especialitzats en contractació pública, mitjançant les entitats supramunicipals

Accions:

- Prestació, per part dels ens supramunicipals, entitats municipalistes i els òrgans competents de la Generalitat de Catalunya, de serveis d'assistència jurídica i tècnica en el camp de la contractació pública.
- Desenvolupament i aplicació de la disposició addicional segona, apartat 6 de la LCSP, en relació amb l'assistència en matèria de contractació als municipis de menys de 5.000 habitants.

Objectiu estratègic 5.3. Professionalitzar el personal dels ens locals en l'àmbit de la contractació pública

Objectiu operatiu 5.3.1. Facilitar a les entitats locals codis, guies i models de contractació d'altres administracions

Accions:

- Desenvolupament normatiu dels contractes de concessió de serveis per a ens locals.
- Elaboració de models tipus de contractes de concessió de serveis.
- Elaboració de models de plecs de prescripcions tècniques per als contractes més habituals del món local.
- Elaboració de models de plecs de clàusules administratives particulars adaptats a l'organització dels ens locals.
- Desenvolupament de la regulació dels contractes de serveis a les persones.
- Creació d'un banc de dades o repositori d'exemples de documents contractuals

Objectiu operatiu 5.3.2. Promoure formació específica i transversal en contractació pública local

Accions:

- Anàlisi de les necessitats de formació i aprovació d'un programa de formació específica per als ens locals de Catalunya, centrat en la formació pràctica i de tallers.
- Creació d'un sistema de coordinació de la programació de formació en contractació entre l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, les entitats representatives dels ens locals i la resta d'entitats públiques que ofereixen formació en contractació.
- Formació específica en contractes de concessió de serveis i en serveis a les persones.

Objectiu operatiu 5.3.3. Fomentar l'especialització en compra pública local

Accions:

- Tecnificació de les plantilles amb funcions en matèria de contractació pública local.
- Creació d'espais de col·laboració, fòrums i grups de treball entre tècnics en contractació dels diferents ens locals i de la Generalitat.

Objectiu estratègic 5.4. Reactivar l'economia local mitjançant la contractació pública

Objectiu operatiu 5.4.1. Fomentar la compra conjunta i les centrals de compres

Accions:

- Establiment dels mecanismes per donar compliment a l'article 36.1.g) de la Llei reguladora de les bases del règim local de prestació, per part de les diputacions provincials, dels serveis de contractació centralitzada per als municipis amb població inferior als 20.000 habitants.
- Establiment del sistema de compra centralitzada o d'acords marc de les centrals de compra d'àmbit local (entitats municipalistes i altres) per a les contractacions en les quals hi hagi poca concurrència de mercat local.
- Establiment del sistema dinàmic d'adquisició com a sistema de racionalització de la contractació preferent de les centrals de compra d'àmbit local.
- Creació d'un òrgan públic que integri les centrals de compres més representatives del sector públic de Catalunya, que estableixi plans anuals de racionalització de la contractació i que identifiqui els àmbits potencialment més eficients per a l'activitat de les centrals de compres.

Objectiu operatiu 5.4.2. Promoure la compra pública vinculada a l'entorn social

Accions:

- Redacció de models de clàusules socials i ambientals vinculades a la realitat social i ambiental de l'entorn en el qual es despleguen els efectes del contracte.
- Programació anual de la contractació municipal.
- Preparació dels contractes tenint en compte les necessitats estratègiques, socials i ambientals del municipi.

Objectiu operatiu 5.4.3. Fomentar l'economia de proximitat mitjançant la contractació pública

Accions:

- Donar publicitat en mitjans i xarxes locals de les licitacions públiques del municipi.
- Incorporació en la valoració de les ofertes del càlcul de la petjada de carboni i altres despeses energètiques.
- Incorporació en els plecs de prescripcions tècniques d'obligacions de resolució d'incidències ràpides per als contractes que s'hagin de portar a terme en el municipi.
- Incorporació d'obligacions de vinculació amb l'entorn i continuïtat en els contractes de serveis a les persones.

V. APROVACIÓ, EXECUCIÓ I SEGUIMENT

1. Aprovació

L'Estratègia catalana de millora de la compra pública ha estat aprovada pel Plenari de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa de Catalunya el 31 de març de 2022, la Comissió de Govern Local de data 28 de juliol de 2022 n'ha emès un informe favorable i el Govern de la Generalitat l'ha aprovat el 30 d'agost de 2022.

2. Execució

La competència de l'execució d'aquesta estratègia correspon a la Direcció General de Contractació Pública, amb la col·laboració de les entitats locals, dels òrgans estatutaris que correspongui i dels òrgans dels diferents departaments de la Generalitat i entitats del seu sector públic als quals corresponguin competències per raó de la matèria.

Cadascuna de les comissions de seguiment ha d'elaborar un calendari d'execució de les accions a partir de la data d'aprovació del pla.

3. Seguiment

Han de portar a terme el seguiment del compliment dels objectius d'aquesta Estratègia una comissió de seguiment de cadascun dels eixos. Aquestes comissions estaran integrades a la Direcció General de Contractació Pública i estaran presidides per la persona titular d'aquesta. Estaran formades de la manera següent:

Comissió de seguiment de l'eix 1

- ➔ Una persona en representació de la Subdirecció General de Regulació i Supervisió de la Contractació Pública.
- ➔ Una persona en representació de la Comissió Central de Subministraments de la Generalitat o Central de Compres de Catalunya.
- ➔ Una persona en representació de la Secretaria Tècnica de la Junta Consultiva de Contractació Administrativa.
- ➔ Una persona en representació de la Direcció General d'Administració Digital i d'Organització.
- ➔ Una persona en representació de la Direcció General de Funció Pública.
- ➔ Una persona en representació de l'Escola d'Administració Pública.
- ➔ Una persona en representació del Gabinet Jurídic de la Generalitat de Catalunya.
- ➔ Una persona en representació de la Intervenció General.

Comissió de seguiment de l'eix 2

- ➔ Una persona en representació de la Subdirecció General de Regulació i Supervisió de la Contractació Pública.
- ➔ Una persona en representació de l'òrgan competent en innovació.

- ➔ Tres persones en representació dels tres departaments de la Generalitat amb més volum de contractació.
- ➔ Tres persones en representació de les tres entitats del sector públic amb més volum de contractació.
- ➔ Una persona en representació del Gabinet Jurídic de la Generalitat.

Comissió de seguiment de l'eix 3

- ➔ Una persona en representació de la Subdirecció General de Regulació i Supervisió de la Contractació Pública.
- ➔ Una persona en representació de l'òrgan competent en qualitat ambiental o compra pública verda.
- ➔ Una persona en representació del departament competent en afers socials.
- ➔ Una persona en representació del departament competent en empresa i pimes.
- ➔ Una persona en representació del departament competent en empreses agroalimentàries, qualitat i gastronomia
- ➔ Dues persones en representació de les pimes.
- ➔ Dues persones en representació de les entitats de l'economia social i solidària.
- ➔ Tres persones en representació de les organitzacions sindicals.
- ➔ Una persona en representació dels centres especials de treball i les empreses d'inserció.

Comissió de seguiment de l'eix 4

- ➔ Una persona en representació de la Subdirecció General de Regulació i Supervisió de la Contractació Pública.
- ➔ Una persona en representació de l'òrgan competent en transparència i govern obert.
- ➔ Una persona en representació de la Comissió d'ètica en matèria de contractació pública.
- ➔ Una persona en representació de la Intervenció General.
- ➔ Una persona en representació del Gabinet Jurídic.
- ➔ Una persona en representació de l'Oficina Antifrau de Catalunya.
- ➔ Una persona en representació de l'Autoritat Catalana de la Competència.
- ➔ Una persona en representació de la Sindicatura de Comptes amb veu i sense vot.

Comissió de seguiment de l'eix 5

- ➔ Una persona en representació de la Subdirecció General de Regulació i Supervisió de la Contractació Pública.

- ➔ Una persona en representació del Gabinet Jurídic de la Generalitat de Catalunya.
- ➔ Una persona en representació de la Direcció General d'Administració Local.
- ➔ Una persona en representació de la Federació de Municipis de Catalunya.
- ➔ Una persona en representació de l'Associació Catalana de Municipis i Comarques.
- ➔ Una persona en representació de la Diputació de Barcelona.
- ➔ Una persona en representació de la Diputació de Lleida.
- ➔ Una persona en representació de la Diputació de Tarragona.
- ➔ Una persona en representació de la Diputació de Girona.

Les comissions podran convidar a participar a les reunions a representants de les entitats públiques o privades que considerin la naturalesa dels temes a tractar.

Els membres de les comissions de seguiment seran designats per la persona titular de la direcció general competent per raó de la matèria o pel representant legal de l'entitat.

Actuarà com a secretari/ària de cadascuna de les comissions de seguiment una persona adscrita a la Direcció General de Contractació Pública, designada per la persona titular d'aquesta.

Per a l'assoliment de les seves funcions, les Comissions de Seguiment compten amb suport administratiu, tècnic i logístic de la Direcció General de Contractació Pública.

El funcionament de les comissions de seguiment està subjecte a la normativa aplicable als òrgans col·legiats de l'Administració de la Generalitat.

Les comissions de seguiment han d'informar anualment el Ple de la Junta Consultiva de Contractació Pública del seguiment i el compliment de l'Estratègia. Durant la vigència de l'Estratègia, es poden fer modificacions o adaptacions de les accions, així com afegir-ne de noves quan es consideri necessari a causa de circumstàncies sobrevingudes o per tal de garantir i millorar el compliment de l'Estratègia.

A la fi del termini de l'Estratègia, la Direcció General de Contractació Pública elaborarà un informe de tancament que trametrà al Govern.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Economia i Hisenda
**Direcció General
de Contractació Pública**